

JAK STARÁ A ODKUD JSOU "ČESKÁ" VEJCE?

Čtvrtek, 28 listopad 2017

Přestože stále více spotřebitelů údajně preferuje při nákupu potravin české výrobky, vozí se do ČR stále více ze zahraničí. Platí to mimo jiné i pro vejce, aťkoli v kvalitě, nákladech na produkci a ceně dodávek vajec do maloobchodních sítí je Česko plně konkurenceschopné v rámci celé EU.

Pomineme-li pokrytectví části společnosti, která něco jiného říká a něco jiného skutečně dělá, jsou přetvářkami v reálném naplnění preferencí nákupu tuzemských potravin možnost přívodu přímých potravin fakticky rozeznat. Právě u vajec je v případě situace, složitě, přestože u nich jako u jednosložkové potraviny existuje v rámci celé EU povinnost uvádět zemi přívodu. Ta se však obchází a kamufluje. Viditelně zavádějící je například obchodní název společnosti "Česká vejce", kterou spotřebitelé celkem logicky zaměňují za zmiňované označení země přívodu. Skutečností ale je, že název firmy samostatně automaticky neznamená zemi přívodu a společnost může pod svým názvem uvádět na trh i vejce ze zahraničí, aniž by tím porušila nějaký zákon. Věc nejednodušší je ale princip, kdy jsou v obalech označených jako české vejce produkty ze zahraničí, přímě ani to není žádným porušením zákona. Skutečné označení přitom může být například přímě na skořápkách přímých vajec, přímě ta česká se poznají podle označení "Spotřebitelé ale soulad v označení obalu a samotných vajec obvykle nekontrolují, a právě toho využívají výrobci k tomu, do zcela identických obalů s českými vejci dávají tu skutečně vejce tuzemského přívodu, ondy ale vejce z zahraničí, nejčastěji polská. Možnost, jak poznat naše vejce od jiných, ale existují. Jednou z nich je povinnost uvádět zemi přívodu na obalech plat vajec, pokud jsou plně kryta igelitovým obalem. V tomto případě je ale často problém s příměním přímých písmenek, buď kvůli jejich velikosti (spíše však "malosti"), nebo kvůli tomu, že jsou nápisy nezřetelné a rozmazané. Lepší, viditelně a tedy jednoduše možnost je orientovat se podle loga, je však třeba vědět jakých. Hojně medializované "Česká potravina" zavedené poslední novelou zákona o potravinách v praxi na výrobcích je není, logo KLASA zase neskýtá plnou záruku tuzemského přívodu vajec. Garancí tuzemského přívodu vajec je tak jednak ocenění Regionální potravina, přímě ale loga "Český výrobek" – garantováno Potravinářskou komorou; a logo a nápis "Česká cechovní norma". V obou případech je viditelný symbolem vlajka ČR. Vzhledem k nepříliš obecné známosti označení "Česká cechovní norma" je možné na místě konstatovat, že uvedené logo již používá zhruba třetina českých producentů zapojených do systému cechovních norem, a pokud jde o podíl těchto producentů na českém trhu, pak je to více než 80 procent subjektů. Loga identifikující tuzemskou produkci jsou ale svým způsobem náhradním označením, zejména u vajec, klíčovou známkou kvality, což je čerstvost. Také proto se mohou konzumní vejce prodávat nejdéle dvacet osm dnů ode dne skončení, a do maloobchodních sítí se proto musí dodávat v co nejkratší době. Platí přitom, že jako "velmi čerstvá vejce" lze označit pouze taková vejce, která byla do obchodu dodána nejpozději čtyřmi dny po skončení, a jako "čerstvá vejce" lze prodávat pouze taková vejce, která byla do obchodu dodána nejpozději devět dnů po skončení. Desátý den po skončení již nelze vejce dodat do maloobchodu jako konzumní a čerstvá. Kolikátý den po skončení byla přímě vejce reálně do přímých prodejny dodána, se ovšem na první pohled spotřebitel nedozví. Jen ale na první pohled – součástí kódů označujících vejce je přímě kromě země přívodu také identifikace přímých farmy a lze tak dohledat z ní byla přímá vejce expedována do tří sítí. Další možnost je uvádět den skončení na obalech výrobků, což je cesta, kterou některé domácí producenti vajec také využívají. Ti kromě toho tlačí na ministři zemědělství, aby byl přívod vajec uváděn nejen na jejich skořápkách, ale na jakémkoli jejich obalu za každých okolností. V současnosti je ale zatím jen v pozici návrhu, k němuž se ministerstvo zemědělství je nijak oficiálně nevyjádřilo; Každopádně, pokud by spotřebitel preferoval při nákupu "velmi čerstvá vejce", kdyby je navíc měl informaci o datu skončení, kdy k dispozici na obalech vajec, bylo by to patrně nejčistší a přímě, jak omezit možné dovozy vajec na naše území; proto, že i transport vajec přímě je náročný. Samozřejmě by to také znamenalo vyšší nutriční hodnotu a kvalitu kupovaných vajec, a to, v základním zájmu spotřebitele, bez ohledu na přívod produktu. V současnosti je přímě zhruba každé třetí prodávané v našich obchodech ze zahraničí, což není dobrá zpráva ani pro naše chovatele a producenty vajec, ale z pohledu možné čerstvosti ani pro tuzemského spotřebitele. Psáno pro web vitalia.cz